

**Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial,
d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2014**

Història
Sèrie 1

**SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ**

INSTRUCCIONS

La prova consta de dos exercicis:

- Part obligatòria: Exercici 1.
- Part optativa: Exercici 2. En aquest exercici heu de triar UNA de les dues opcions, A o B. Si responeu a les dues opcions, s'entendrà que heu escollit l'opció A.
- En cap cas no es puntuaran preguntes de les dues opcions.

Aquest solucionari té per objectiu principal donar una certa coherència a la tasca dels nombrosos correctors i suggerir els aspectes que considerem que els aspirants haurien d'exposar en la prova. Malgrat tot, pensem que els criteris que us oferim els heu de prendre com unes indicacions, mai com una cosa tancada i encotillada. Ens trobem davant d'una prova de maduresa i, en aquest sentit, pensem que interessa més valorar aspectes globals, com ara l'expressió escrita, la capacitat de raonament i reflexió i l'actitud crítica, i deixar en un nivell significatiu, però no necessàriament essencial, el que podem anomenar «coneixements».

Considerem, doncs, que heu d'utilitzar aquests criteris de la manera que cregueu oportuna. En una prova d'aquest tipus, la tasca de correcció és complexa i les indicacions pretenen ser més una ajuda que una imposició.

Exercici 1

Llegiu el text i responeu a les qüestions següents.

[5 punts en total]

Jo treballava de fresador a la Perkins, una fàbrica de motors dièsel que ara és Motor Ibérica. Cada cop que s'havia de reivindicar alguna cosa, formàvem una comissió. Al principi, aquestes comissions naixien i morien, eren inestables. Es van iniciar a partir de l'any 1956, però fins al 64, a Madrid, no es fan sòlides i s'estenen. La primera va ser la comissió del metall, a Madrid [...].

Aquesta va ser la forma que va prendre el moviment obrer dins del feixisme [...]. Així que, un cop elegits, vam començar a reunir-nos i, després de convocar diverses manifestacions, vam arrencar al sindicat un augment del 20 % [...]. El nostre objectiu en aquell moment era combinar la lluita legal amb l'extralegal [...]. Jo, per exemple, era jurat i enllaç d'empresa.

Traducció feta a partir del text de Marcelino CAMACHO.

«En Comisiones Obreras había de todo, además de comunistas».

Historia del franquismo. Madrid: Diario 16, 1985, vol. 2, p. 579

1. Resumiu les idees principals del text i situeu-lo en el context històric corresponent.

[1 punt]

Els aspirants han de situar aquest document en el context històric de la dictadura franquista, durant la qual s'exercia una forta repressió i un control polític en l'àmbit laboral per mitjà dels sindicats verticals i del poder arbitrari dels patrons.

2. Expliqueu el procés de formació de Comissions Obreres i les característiques principals d'aquest procés.

[1,5 punts]

Els aspirants han d'explicar que Comissions Obreres es va formar a finals dels anys cinquanta i durant la dècada dels seixanta del segle xx com a organització de treballadors que lluitava per millorar les condicions de vida de la classe obrera.

Cal que facin referència al fet que alguns sindicalistes demòcrates de diferents opcions polítiques, al mateix temps que s'organitzaven en sindicats de classe clandestins, duïen a terme també una funció legal dins els sindicats verticals, com a delegats dels sindicats franquistes.

Es valorarà positivament que expliquin els termes *sindicat vertical*, *jurat* i *enllaç d'empresa*.

3. Exposeu l'evolució de l'oposició política i social al franquisme entre el 1960 i el 1975.

[2,5 punts]

En primer lloc, els aspirants han de fer referència al moviment democràtic anti-franquista representat pels partits democràtics clandestins (PCE, PSOE i d'altres), a les campanyes de protesta contra el règim i a la creació d'organitzacions d'oposició democràtica, com ara la Junta Democràtica i la Plataforma de Convergència Democràtica. Cal que mencionin l'aparició d'organitzacions que defensaven la lluita armada, com ETA i el FRAP.

En segon lloc, els aspirants han d'exposar l'oposició social al franquisme durant el mateix període: han d'explicar el sorgiment d'un nou obrerisme basat en la lluita reivindicativa i organitzat fonamentalment per mitjà de Comissions Obreres, el naixement del moviment estudiantil universitari amb la constitució del Sindicat Democràtic d'Estudiants i la importància creixent del moviment veïnal.

Es valorarà positivament que facin referència tant a alguns exemples de les lluites en aquest període, com ara les vagues (la de tramvies del 1951 i les de la mineria del 1962, entre altres), com a les forces d'oposició a Catalunya (PSUC, ERC, PSAN, UDC i Assemblea de Catalunya, entre altres).

Exercici 2

OPCIÓ A

Observeu la imatge i responeu a les qüestions següents.

[5 punts en total]

Bomba al Liceu de Barcelona. FONT: *Le Petit Journal* (25 novembre 1893).

1. Descriviu aquesta imatge pel que fa als aspectes més significatius i situeu-la en el context històric corresponent.

[1 punt]

Els aspirants han de situar aquesta imatge en el context dels atemptats protagonitzats per grups anarquistes violents, seguidors de les idees de Kropotkin, actius fonamentalment a Catalunya i Andalusia.

Es valorarà positivament que facin referència a altres atemptats, com els comesos contra Arsenio Martínez de Campos i Antonio Cánovas del Castillo o el de la processó de Corpus.

2. Exposeu els trets principals de les idees anarquistes i socialistes i el procés d'implantació d'aquests idearis a Espanya durant el segle XIX.

[1,5 punts]

En primer lloc, els aspirants han d'exposar els trets principals de les idees anarquistes i socialistes. En relació amb l'**anarquisme** n'han de destacar els principis següents: la supressió de l'Estat, l'apoliticisme, les collectivitzacions, etc. Cal explicar la diferència entre l'**anarcosindicalisme**, defensor de la via pacífica i de la necessitat d'organitzacions sindicals, i l'**anarcocomunisme**, partidari de l'acció violenta i directa contra els pilars bàsics del capitalisme.

Pel que fa a les idees del **socialisme**, han de fer esment tant d'alguns principis del **socialisme utòpic** (canvi de la societat per mitjà de la propaganda i de l'exemple, i organització de societats model·liques, entre altres), com d'algunes de les idees més representatives del **socialisme marxista** (lluïta de classes, importància del partit polític de la classe obrera i dictadura del proletariat, entre altres).

En segon lloc, els aspirants han d'explicar l'evolució de la implantació de l'anarquisme, començant per la creació dels primers grups d'idees bakuninistes en la Federació Regional Espanyola de l'AIT, seguint pel replegament cap a la clandestinitat provocat per la repressió causada per l'arribada de la Restauració, i acabant amb la consegüent nova organització clandestina, amb la divisió entre anarcosindicalistes i anarcocomunistes. Cal que esmentin que la difusió de l'anarquisme es produeix especialment a Catalunya i Andalusia.

Finalment, cal que facin referència a la difusió de l'ideari marxista i a la formació de grups d'aquesta tendència, especialment a la Federació Regional Espanyola a Madrid, a l'expulsió posterior dels marxistes d'aquesta Federació i a la fundació del PSOE i de la UGT.

Es valorarà positivament que els aspirants esmentin el nom d'alguns pensadors o dirigents d'aquestes tendències polítiques, així com d'organitzacions obreres creades durant aquest període.

3. Expliqueu el desenvolupament del moviment obrer a Espanya en general i a Catalunya en particular al llarg del segle XIX.

[2,5 punts]

Els aspirants han de dibuixar —de manera coherent— l'evolució del moviment obrer espanyol. Tot i que la correcció de la resposta ha de ser, evidentment, flexible, han de plantejar una sèrie d'etapes estructurades al voltant de les formes organitzatives i els trets ideològics. A tall d'exemple, exposem les etapes següents:

- Les manifestacions luddistes.
- Les primeres organitzacions obreres: la influència del socialisme utòpic, les federacions d'oficis, la Societat de Teixidors i l'Associació Mútua de Teixidors de Barcelona.
- L'arribada a Espanya de les idees de l'Associació Internacional de Treballadors i la creació de la Federació Regional Espanyola de l'AIT.
- La crisi i l'escissió de la Federació Regional Espanyola, i el naixement posterior de la Federació de Treballadors de la Regió Espanyola, del PSOE i de la UGT.

Es valoraran positivament les referències a dirigents obrers i a manifestacions i conflictes.

OPCIÓ B

Observeu les dades i responeu a les qüestions següents.

[5 punts en total]

Aules creades a Catalunya (1931-1936). Nombre d'aules per província

<i>Any</i>	<i>Barcelona</i>	<i>Girona</i>	<i>Lleida</i>	<i>Tarragona</i>	<i>Total</i>
1931 ^a	414	91	107	51	663
1932	155	53	32	51	291
1933	80	36	51	15	182
1934	245	65	93	61	464
1935	34	23	33	14	104
1936 ^b	0	6	4	28	38
TOTAL	928	274	320	220	1.742

a. Des del 14 d'abril.

b. Fins al 18 de juliol.

FONT: E. FERRERES i J. LLORENS. *Història*. Barcelona: Claret, 1998, p. 199.

1. Resumiu la informació que proporcionen aquestes dades i situeu-les en el context històric corresponent.

[1 punt]

Els aspirants han de situar aquestes dades en el context històric del període que va de l'establiment de la Generalitat republicana fins a l'esclat de la Guerra Civil, i les han d'identificar com a mostres de la gran preocupació que tenien les autoritats catalanes perquè l'educació arribés a tothom, objectiu que pretenien assolir amb la creació de molts centres d'ensenyament.

Es valorarà positivament que facin referència als moviments de renovació pedagògica, a l'establiment de la coeducació, a la posada en marxa de l'Escola Normal Mixta per a la formació de mestres i a la creació de l'Institut-Escola.

2. Expliqueu l'obra educativa i cultural duta a terme per la Segona República durant el «bienni reformista» (1931-1933).

[1,5 punts]

Els aspirants han de fer referència a la preocupació del Govern de la Segona República perquè l'educació liberal i laica arribés a tothom, objectiu que van intentar assolir amb la creació d'una gran quantitat de noves escoles i places per a mestres, un fort increment del pressupost d'educació, l'adopció d'un model d'escola mixta, laica, obligatòria i gratuïta, i la creació de les Missions Pedagògiques, entre altres.

3. Exposeu l'evolució política de la Segona República espanyola: etapes, reformes principals i conflictes.

[2,5 punts]

En primer lloc, els aspirants han de fer referència a l'etapa del Govern provisional i a les primeres actuacions que va dur a terme: convocatòria d'eleccions a les Corts Constituents, proclamació d'una amnistia política, concessió de la Generalitat a Catalunya, etcètera.

En segon lloc, han d'explicar el «bienni reformista» o «bienni d'esquerres», i han d'esmentar les principals reformes militars, religioses, agràries i laborals i uns quants fets representatius de la conflictivitat obrera (vagues, insurreccions i ocupacions de terres).

En tercer lloc, els aspirants han d'exposar les actuacions i els conflictes del «bienni conservador» o «bienni negre»: l'aturada de la reforma agrària, de la reforma religiosa i de la discussió del projecte d'autonomia basc; els Fets d'Octubre del 1934 a Astúries i Catalunya i la consegüent repressió, que causà una gran quantitat de morts i detinguts i l'empresonament del Govern de la Generalitat de Catalunya i de membres de l'Ajuntament de Barcelona, etcètera.

Finalment, s'han de referir a l'etapa que comença amb el triomf del Front Popular a les eleccions de febrer del 1936 i l'agreujament de les tensions socials i polítiques derivades de la represa del procés reformista interromput el 1934, i que va acabar amb l'esclat de la Guerra Civil.

Es valorarà positivament la menció dels dirigents i partits polítics principals, així com de les organitzacions sindicals més importants.

